

щодо обліку основних засобів. При цьому, кількість форм за умов автоматизації обліку є меншою, що підвищує оперативність обробки документів та знижує ймовірність помилок оформлення і реєстрації.

Таким чином, автоматизована форма бухгалтерського обліку є доцільною при використанні її на підприємствах, оскільки завдяки автоматизації скорочується час на оформлення різних документів, які не потребують великих місць для зберігання. Масиви документів з обліку основних засобів при його автоматизації є значно меншим за збереження комплектності реквізитів, якості документів, прискорення розрахунків та обробки. До того ж, правильний вибір засобів автоматизації та програмного забезпечення дозволяє легко і миттєво адаптувати роботу бухгалтерії до правових норм, які часто змінюються.

### **Література.**

1. Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.99 р. № 996-ВР // <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту: Навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2003. – 349 с.
3. Криворучко Н.С., Шолота М.Г. Актуальні питання при автоматизованій системі обліку // <http://www.rusnauka.com>; 4. <http://www.1c.ru.v8.1c.ru>.

## **ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

**БАЛЮК В.А.,\* ЗДОБУВАЧ,  
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ**

Перехід від фінансування загальнообов’язкового державного соціального страхування через систему податків до системи внесків має принципове значення, оскільки поняття «соціальний податок» та «страхові внески» різняться як за соціально-економічною природою, так і за роллю і призначенням у соціальному захисті.

Головним джерелом фінансування витрат на здійснення загальнообов’язкового державного соціального страхування у

---

\* Науковий керівник – Аранчій В.І., к.е.н., професор

законодавчих актах визначені платежі роботодавців та найманих працівників-застрахованих осіб. Ці платежі здійснюються одночасно обома сторонами, крім внесків до Фонду соціального страхування від нещасних випадків, куди відрахування здійснюють лише роботодавці. З переходом до ринкових відносин дедалі очевидною стає необхідність безпосередньої участі працівників у фінансуванні фондів соціального страхування, що дає їм можливість самим впливати на рівень свого соціального захисту в разі настання страхових випадків.

Нова організація системи соціального захисту населення дала змогу зробити перехід від бюджету до страхового принципу фінансування окремих напрямів соціальних видатків, створити нові механізми управління коштами соціального страхування на основі паритетності представників від застрахованих осіб, роботодавців та держави.

Розміри внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування залежно від його виду визначаються Верховною Радою України. Діючим законодавством державне соціальне страхування здійснюється за участі фондів: пенсійного страхування, соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, соціального страхування на випадок безробіття, соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань та поки, що не діючий фонд медичного страхування.

Суб'єкти господарської діяльності, які взяті на облік у відповідних фондах щомісячно при нарахуванні заробітної плати проводять розрахунки внесків роботодавцем та проводять утримання внесків з доходів працівників, у визначені терміни проводять оплату внесків та подають звітність.

З метою посилення контролю за наповнюванням фондів соціального страхування, зменшення витрат на їх обслуговування, повного фінансового забезпечення страхових виплат та враховуючи досвід інших країн Верховною Радою України прийнятий Закон України «Про збір та обмін єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» №2464-VI від 8 липня 2010 року. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2011 року.

Єдиний соціальний внесок поєднав в собі всі внески, які нині сплачують роботодавці й застраховані особи до Пенсійного фонду та інших фондів державного соціального страхування. Тобто платникам потрібно буде сплачувати не чотири соціальні внески, а всього лише один. Суб'єкти господарювання сплачуватимуть його на рахунки територіальних органів Пенсійного фонду, а Державне казначейство

отримані суми перерозподілятиме між фондами державного соціального страхування згідно із встановленими нормами.

Ставки єдиного соціального внеску залежать від класу професійного ризику виробництва. До речі вони не змінилися від розміру чинних нині ставок страхових внесків. Виключенням є страхові внески до фонду страхування від нещасних випадків і професійних захворювань сільськогосподарськими підприємствами.

Усі роботодавці зобов'язані нараховувати єдиний соціальний внесок на заробітну плату найманих працівників. База для нарахування єдиного соціального внеску тепер визначається відповідно Закону про оплату праці.

Суб'єкти підприємницької діяльності, які обрали спрощену систему оподаткування, нараховуватимуть та сплачуватимуть єдиний внесок на загальних підставах з урахуванням класу професійного ризику.

Із заробітної плати працівників роботодавці утримуватимуть єдиний соціальний внесок. Загальна ставка буде 3,6% (2+1+0,6).

Законом передбачено окремі ставки для окремих працівників на випадок нарахування внесків при тимчасовій непрацездатності; за умови роботи згідно цивільно-правового договору, приватних підприємців (з врахуванням вибору оподаткування).

Найбільш суттєві зміни передбачені законом щодо фізичних осіб – підприємців, у тому числі тих, які сплачують єдиний податок, а також самозайнятих осіб, що не є найманими працівниками чи підприємцями. В обов'язковому порядку вони будуть сплачувати єдиний соціальний внесок за ставкою 34,7%. Якщо ж підприємець добровільно бажатиме брати участь у страхуванні за всіма видами, то відповідно ставка буде 38,11%. Вивчення закону за його статтями викликає потребу у роз'ясненні окремих положень. Маємо надію, що до першого січня будуть відповідні роз'яснення.

Прийнятий Закон наводить роботодавців на роздуми: наскільки єдиний соціальний внесок збільшить чи зменшить грошові витрати по його оплаті?

Суб'єкти господарської діяльності, які не належать до підприємств малого бізнесу, зокрема сільськогосподарські, за нашими розрахунками на незначну суму збільшать соціальний внесок в порівнянні з діючими тарифами на 1.01.2010 року. Це зумовлено збільшенням відрахувань Фонду соціального страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на 0,79%. Суб'єкти малого бізнесу, як юридичні так і фізичні особи понесуть значно

більші витрати, адже вони будучи на спрощеній системі оподаткування мали певні пільги і по внесках на соціальне страхування. Виконання вимог цього закону буде сприяти залученню всіх працюючих приймати активну участь у формуванні доходів соціального страхування і повноправно отримувати соціальний захист при настанні страхового випадку. Адже однією із умов страхових виплат є врахування страхового стажу. Закон передбачає нарахування єдиного соціального внеску за ставками з фактичного заробітку (доходу), але не менше нарахування чим з суми мінімальної заробітної плати. Тільки за такої умови буде врахований страховий стаж.

Отже, прийнятий закон забезпечить певні позитивні зрушення у формуванні доходів бюджету фондів соціального призначення. Але щодо бюджету Пенсійного фонду, то його вплив буде не значним. Бюджет Пенсійного фонду вимагає термінового реформування пенсійної системи.

### **Література.**

1. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 №2464-VI // [www.vobu.com.ua](http://www.vobu.com.ua).

2. Юрков М. Участь підприємств у соціальному забезпеченні працівника // Бюлетень Міністерства юстиції України – 2006. - №10(60) с. 127-133.

## **БЮДЖЕТНІ ІНСТРУМЕНТИ ПІДТРИМКИ АГРАРНОГО РОЗВИТКУ**

**БРОШЕНКО О.В.,\* ЗДОБУВАЧ,  
ННЦ «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ» УААН**

Перехід на ринкові методи господарювання суттєво ускладнив систему виробничих відносин у аграрній сфері вітчизняної економіки. Зазнала істотних змін структура найбільш важливих факторів економічного розвитку сільськогосподарських підприємств. Домінантне значення в умовах високої динамічної зміни оточуючого середовища набуває фінансова складова економічної діяльності суб'єктів господарювання галузі. В процесі ринкових трансформацій

---

\* Науковий керівник – Стецюк П.А., д.е.н., ст. науковий співробітник